

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS-, A F. M. K. E. SELMECZBÁNYAI VÁLASZTMÁNYA- ÉS A MAGYAR TURISTA-EGYESÜLET SZITNYA-OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő:

KUTI ISTVÁN.

Kiadó és lapkiadó:

JOERGES AGOST.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hirdetések megállapodás szerint számíthatnak.

Nyiltér díja soronként 20 fl. Bélyegdíj minden hirdetésért 60 fl.

Megjelen minden csütörtökön.

Megyei vasut.

Jövő heti közgyűlésünk újra fog foglalkozni a Németi—selmeczbányai vasutal.

Gyűléseink, bizottságaink, helyi lapjaink már ismételtén tárgyalták az ügyet. És méltán. Mert egy 200 000 frtnyi költsékezés nem csekélység oly szegény városra nézve, mint mi vagyunk s így indokolt, hogy abba csak nagyon is meggondoltan menjünk bele.

De hogy két évi meghányás-vetés után is csak olyan határozatot hozunk, melyet a nem régen tartott vasuti értekezlet indítványoz, hogy t. i. az államot kérjük meg, vállalja el még amaz összegnek is a felét, azt bizonyítja, hogy nem tudunk megállapodni, valjon arra a vasutra annyit adni csak könnyelmű költsékezés volna-e, vagy pedig czélszerű beruházás.

Én az utóbbit hiszem, noha nem ringatom magamat azon reményben, hogy ezen vasut által Selmeczbánya bele kerülhetne egy világforgalmi vonalba. Mert bizonyos ugyan, hogy a Berlinbe vivő ut a már kiépített hatvani és párkány-nánai vasutvonalakhoz képest tetemesen rövidülne, ha teljesen elkészülne a Budapest—Verőce—

Selmeczbánya—garam-berzencei szakasz; de ezen így nyert 70, illetőleg 40 km-nyi nyereséget alighanem nagyon kérdésessé tenné a világforgalom szempontjából az, hogy a mi vonalunknak, főképen saját határunkban igen nagy emelkedéseket kellene leküzdenie.

Igy tehát a mi kiépítendő vasutunk a messze jövőig, vagy tán örökre megmaradna tisztán helyiérdekű vonalnak. De én annak daczára rászánnám a 200 000 frtot.

Hogy mit nyernénk vele, mennyivel olcsóbban juthatnánk hozzá minden szükségletünkhöz ezen szélesvágányu által, hogyan biztosítaná ez számunkra a honti közönséget mint vásárlót, már több ízben megvitatuk. Csakis ezen vasut által maradhatunk meg szűkebb hazánk, Hontvármegye legtekintélyesebb helyének. Ha ezen megyei vasuthoz nem csatlakozunk, kizárjuk magunkat e törvényhatósági terület közösségéből, melyet pedig az évezredek földalakulás és az évszázados történelmi fejlődés kétségbevonhatatlanul megszabott.

De mindezekon kívül még, amire eddig tán nem voltunk eléggé tekintettel, e vonal nélkül nem is értékesíthetjük egyik főkincsünket, szép fenyes vidékünket.

Megalakítottuk a nyaralókat építő részvénytársaságot s nemsokára ott fog pompázni a telep magvát képező vendéglőnk a Rónán. De ki építse meg a nyaralókat? Mi selmecziek, kiknek ugy is legnagyobb részt megvan a magunk kertje? A budapestiek, kik eddigi vasuti összeköttetésekkel sokkal kényelmesebben juthatnak fenyeshez?

Ha valaki, csakis a hontmegyei birtolesság lehet nálunk villaépítő. És ez is csak akkor ha kényelmes vasuti összeköttetés lesz az ő otthonával. Selmeczbánya vidéke csak a németi vonal kiépítése által lehet Hontvármegye nyaralóhelyévé, melyet az egy-két óra alatt elérhet s így a távolság abban sem akadályozná, hogy a családfő az ő gazdaságára is a kellő felügyeletet gyakorolhassa.

És még egy tekintet.

Selmeczbánya az utóbbi időben szépen haladt a magyarosodásban. De valjon nem gyorsítanók-e ezen átalakulást, ha a megyével szorosabb összeköttetésbe lépünk? Tehát hazafias szempontból is minden áron azon kell lennünk, hogy a szóban levő vasutvonalat létesítsük.

Ne sajnáljuk a 200 000 frtot. Ha két év előtt nem találtuk azt soknak, most egyszerre annak itélők? Ha akkor volt erre

A „SELMECZBÁNYAI HIRADÓ” TÁRCZÁJA.

Mária Lujza meghalt.

A Bourbonok lilimának egyik legszebb ága elhervadt. Elhervadt korán, váratlanul. Megölte tán az átültetés, vagy tán az a kis hajítás, melynek életet adott.

Mária Lujza, a pármái hercegnő, a bolgár fejedelemlé meghalt.

Vizik a drótok, vizik szanaszét a szomorú hírt a szóflai fejedelmi háznak nagy gyászáról, a szóflai királyi gyermekek árvaságra jutásáról.

Szomorúságot szül a szomorú hír mindenütt a hova eljut. Ott is tán, a hol nem ismerték az elhunytat: hisz olyan korai volt az ő halála; nagyobb szomorúságot kelt ottan, a hol ismerték. Látták őt, beszéltek vele, s a hol nem tudják felejteni az ő fenkölségét, szívességét, jötevőségét, kegyességét.

***

Még alig másfél éve, hogy itt hagyott minket; még csak egyszer nyíltak távozása óta a szentantali kastély kertjének lilimoi; még fülünkbe hangzik az a pár szó, amit édes anyai nyelvünkön mondott el mikor itt hagyott: „Isten velük a viszontlátásra” s azt a pár szót, mit ő akkor

olyan biztalan, olyan reményt keltően mondott el, ma mi mondjuk neki, szomorúan, leverten, szívünkben elborultan, fájdalommal.

Isten vele!

Isten vele! Mi nem látjuk őt többé; annak a viszontlátásnak, amit ígért, mi nem örvendünk többé; messze hazájából nem jön többé közénk, nem jön többé az antali csendes hársak alá pihenni, csendben lenni: pihen már örökre, csendben van már, örök csendben, messze innen messze, a filippopoliszi nagy templom sirboltjában.

***

Mikor megérkezett közénk 1897. év nyarán a bolgár fejedelmi udvar, gyermekeivel szállott le a vasuti kocsiából a fejedelemlé, a két kis eleven fiúval, a kik szeretettel csüngtek anyjuk kezén. Elrendezte, betakarta őket a nagy fedejes kocsiában, nehogy megfázzanak, nehogy bajuk legyen s csak azután lehetett elindulni. Az első voltak a gyermekek.

Nem volt fejedelemlé . . . anya volt.

***

Mikor harcra keltek a kis fiúk s az egyikök sebet kapott kis homlokán, a kert kavicsa megsértette a legyőzöttel, anyai kezével maga mosta ki a kisebb fiának homlok sebet a kert patak-

jában s az elhívott orvos csak azt konstatálhatta hogy nincsen semmi baj. Begyógyult az a seb hamar, nem a fejedelemlé, az anya keze kötözte azt be.

***

Három hónapot töltött a szentantali kastélyban s ez alatt férjének anyja, Klementina hercegnő asszony volt vele legtöbbet. Szerette nagyon az ő menyét, leányát s ő is szerette az ő jó szívének egész melegségével az anyósát, urának az anyját. Az öreg fejedelem asszony sokat utazott, elment meg visszajött. A kastélytól a vasuti állomásig elkíserte mindig őt leánya s várta mindig ha jött, mint a gyermek az anyját.

Nem fejedelemlé, jó gyermek, jó leány volt.

***

Szerette férjét is, a fejedelmet, aki nem lehetett vele, mert elvonták őt országának ügyei s csak néha látogatta meg az antali csendes kastélyban. Mindig felvidult a csendes kedélyű, nemes asszony mikor férje érkezett s hogy oszlassa a fejedelem, a férje gondjait, apró meglepetésekkel kedveskedett neki. Egyszer egy művészen festett képpel, egyszer egy finom himzész író mappával várta őt.

Kis ajándékokkal, melyeket olyan szívesen szokott venni a férj a feleségétől.

a czélra 200 000 forintunk, most már ne volna?

Éppen azért nem helyeselném, ha a törvényhatósági bizottság a vasuti értekezlet álláspontjára helyezkednék; annál inkább nem, minthogy az ilyen határozat valóban csak elodázná a végleges döntést abban a kérdésben, hogy megadjuk-e a teljes összeget, vagy ne adjuk semmit.

Mert ha az egyik miniszterium megajánlotta a mi vasutunkra 100 000 frtot, a másik ezen összegnél valamivel még nagyobb, nem hiszem, hogy ezeknek egyike adna még többet, vagy egy harmadik miniszterium — talán a miniszterelnökség? — ajánlana meg arra a czélra még ilyen summát!

A felfolyamodás nagyon, de nagyon valószínűtlen csak időpazarlást eredményezne. Pedig mai nap egyrészt már nemcsak az angolra, de a magyarra is áll, hogy az idő pénz, másrészt már csak a történelem évlapjaira való, hogy egy városi tanácsnak a circumspectus legyen a legfőbb jelzője.

Ha tehát czélszerű befektetésnek tartjuk a Németi—selmeczi vasutra áldozni, cselekedjünk gyorsan és további habozás nélkül; ha pedig nem, akkor ejtsük el az ügyet végleg.

Király Ernő.

Reflexio.

Si duo faciunt idem, non est idem.

Ugy a „Selmezbányai Híradó” mint a „Selmezbányai Hetilap” vezércikkében foglalkoznak városunkban jelenleg uralkodó fertőző kórokkal. Amde míg az előbbi egész tárgyilagosan szól hozzá a dologhoz, a „Hetilap” utolsó számában a város egészségügyét oly kirívóan rossz, mondhatnám kétségbejuttató szinten tünteti föl, hogy mint a város tisztii főorvosa kényszerítve érzem magamat a cikknek némely pontjaira már az igazság kedvéért is válaszolni.

Miért nincsen a városnak beteg- és hullaszállító szekere?

Erre nézve a feleletem a következő: Évekkel ezelőtt a város halottas kocsival rendelkezett. Városunk sajtóságos terepviszonyainál fogva azonban ez czélszerűtlennek bizonyult, mert a halottas

A fejedelem asszony csendben, visszavonultan élt az antali kastélyban. Reggel korán kelt s még reggeli előtt naponta misét halgatott a kastély kápolnájában. Ezután gyermekeit kereste föl, jelen volt azoknak fölkelésénél, öltöztetésénél s azután velük volt egésznap. Mintha érezte volna hogy úgy is keveset, nagyon keveset érezhetik azok az édes anya gondosságát, szeretetét. Legszívesebben a szabadban tartózkodott, ott sétált, dolgozott naphosszat az antali kastély szép kertjében, hallgatta a kis patak csobogását s elgyönyörködött a virágokban; szerette azokat. Azok nem bántanak senkit s csak gyönyörűséget szereznek mindenkinek.

Szegény alvó virágok, az a lilium asszony a ki úgy szeretett titeket, nem fog már többé szeretni. Elaludt ő is, elaludt hosszú, örök álomba, melyből nincs ébredés.

Vagy van tán, higgyük, hogy lesz, hisz, ő is olyan nagyon hitte ezt.

***

Jó anya volt, jó feleség volt, jó leány volt és tudott fejedelemmé is lenni s akkor is jó volt.

Mi nem láttuk őt földi koronával mint fejedelemmé, de szokszor láttuk, amint a jóteknységét gyakorolta, a szegények, a nyomorultak

kocsival minden házhoz való hozzáférhetőség lehetetlen volt; szintegy áll ez a betegszállító szerkéssel, mert mentő kocsit itt nem alkalmazhatók, hanem sokkal praktikusabb s a czélnak jobban megfelel a hordászekeknek alkalmazása. Ily hordászekekkel pedig rendelkezik a városi kórház, külön a halottak s külön a betegek szállítására, s ezek teljesen megfelelőek s czélszerűek, sőt az ismert zöld hordászek egészen új s akkor szerzetetett be, mikor a kórház vezetését átvették.

Kivülálgik ezekből, hogy a czikkirónak információi tévesek, nem is szólva arról, hogy a kutya hasonlata a jó izléssel nem egyeztethető össze.

A második vádra, hogy miért szállították a megboldogult Szűcs József akadémiai tanárságát társai pusztá karjukon a kórházba, feleletem a következő.

Nem felel meg a valóságnak az, hogy a beteget társai vitték volna karjaikon a kórházba, mert két hordár vitte őt be a kórszobába s fektette ágyra. A karon vitel is csak azért történt, hogy a súlyos betegnek minél kevesebb fájdalmat okozzanak s továbbá azért, mert a beteget lakásából, az ott levő esigalépes miatt nem is hozhaták le hordágyon. Az elszállítás különben nem is volt inhumanus, mert az elszállításnál jelen volt a beteg kezelő orvosa is, aki maga is helyesnek találta az elszállítás alkalmazott módját, egyszer azért, mert a kórház közel volt s másodsor s különösen azért, mert azáltal fölszögessé vált a többszöri fel- és leemelése, a mi a betegnek fájdalmat okozhatott volna.

A hordárokat, valamint a beteget kísérő társait én magam fertőtlenítettem a városi kórházban s így a szükséges óvintézkedések megtörténtek.

A cikknek többi részére csak annyit mondhatok, hogy nincsen nálunk annyira elmérgesedve a járvány, mint azt a czikkiró feltünteti, sőt azt mondhatom, hogy a négy hó óta városunkban szörványosan föllépett kanyaró s vörhenyes megbetegedéseket nem is lehet járványnak nevezni, s a föllépett betegségeket a járványkórház sem szüntette volna meg, mert ott, ahol az elkülönítésre szükség volt, az meg is történt, amennyiben a városi kórházban két szoba ad hoc be lett rendezve.

Nem tett tehát jó szolgálatot a czikkiró a közönségnek, midőn egészségügyi viszonyainkat oly rossz szinten tüntette fel, sőt azokat oly feketén festette, ahelyett, hogy megnyugtatólag halott volna. Mert a ki figyelemmel kíséri az

földi bajait gyógyította. S ekkor tudott fejedelmi lenni. Ezekre megy az összeg, a mit kiosztott rövid itt tartózkodása alatt a szegényeknek. Udvarmesternője gyakran mondotta, hogy alig győzi fizetni a sok kegyadományt.

Az antali nép mesébe való dolgokat beszél a szép fehér királyasszony jó szívről, nemes lelkéről, aki most még fehérebb, de a jó szív, az megszűnt dobogni, a nemes lélek, az elszállott oda a hol nincs nyomor, nincs bánat, nincs szenvedés.

***

Antalban tartózkodása alatt minket is meglátogatott, fogatával nem egyszer hajtatott végig városunkon s egyszer egy egész napot töltött itten, megnézve a templomokat, a szent-háromság-szobrot s az új akadémiát. Ellátogatott Szandríkra is, hol a Geramb-cyület képviselője úgy fogadta őt, hogy még hónapok után is emlegette s mikor bucsuzott meghagyta ciceronejának, hogy ne feledje értesíteni az egyesület vezetőjét, hogy nagyon-nagyon szívesen emlékszik vissza Szandríkra.

Ciceroneja állandóan Krausz Kálmán volt, a rendnek fő öre, aki nagy figyelemmel ügyelt a fejedelmi vendég minden lépésére, nehogy baj érje, nehogy rosszul találja magát közöttünk.

országos statisztikai hivatalnak minden hónapban kiadott közlönyét, azt a meggyőződést szeretheti, hogy a fertőző kórok, ez idő szerint az egész országban uralkodnak s bizony minden egyes városban nagyobb mérvben mint minálunk.

Az 1898. évre szóló országos egészségügyi jelentésben Selmezbánya a 26 törvényhatósági joggal felruházott város között egészségügyi tekintetben a negyedik helyen áll, dacára hogy ezen városok sokkal gazdagabbak, az egészségügyre is többet áldozhatnak. Igaz, hogy s vis pacem, para bellum; akkor kell egészségügyi intézményeket létesíteni, mikor még a veszelő nyakunkon nincsen, de nem is válóható a hatóság akkora mulasztással, mert gondoskodott, hogy a városnak e tekintetben való elmaradottságát, lassan bár a városi pénz erejéhez mérten, pótolja. Szemrehányások megtételétől tehát — a mint a czikkiró ur kilátásba helyezi — nem félek, mert a hatóság mindent megtett, a mi csak módjában állott, s ha nem bírta is megakadályozni hat vörheny esetnek halálós kimenetelét, a felelősség nem a hatóságot terheli, mert azoknak oka az esetek súlyos voltában, valamint exceptionális fellépésükben kereshető.

Dr. Kapp Jakab
I. főorvos.

A vasut ügye.

A vasuti bizottság folyó évi január hó 26-án ülést tartott. A tárgy fontossága miatt közöljük az ülés jegyzőkönyvét, annál is inkább, mert a törvényhatóság közgyűlése elé kerül az ügy s helyesnek gondoljuk, ha minden érdeklődő eleve tájékozhatja magát e vitális ügyünk mibenállásáról.

Jegyzőkönyv,

felvéve Selmezbányán, az 1899. évi január 26-án, a vasuti bizottság üléséből.

Jelennának: Szilnyai József polgármester, mint elnök, Altman Imre tb. tanácsos, mint jegyző, Svehla Gyula, Heinze Hugó, Söltz Vilmos, Sztanecay Miklós, Bernhardt Adolf, dr. Stuller Gyula, dr. Goldstücker Márk, Krausz Kálmán, Jezsovits Károly, Sobó Jenő, Kachelmann Farkas, Nyitrai László, Krepuska Lajos, Marschalkó Gyula, Gregus Antal, Wankovits Lajos, Csiba István, Hornyacsok István, Lestyanzky József, Krausz Vilmos és Füzely Károly bizottsági tagok.

Tárgy: A hontmegyei helyiérdekű vasut

Itt nem is érte baj, itt jól is érezte magát. Mikor végleg elment megköszönte a figyelmet, a mit iránta tanúsított a város közönsége. Ciceronejának egy ezüst szelenczét adott emléktül s arra kérte őt, mondja meg a selmeczieknak, hogy gondoljanak szeretettel rá, egy a mint ő szeretettel s szívesen gondol vissza az itt töltött, kedves napokra s kilátásba helyezte, hogy ellátogat még hozzánk. Utolsó kedves szavai, melyek annál kedvesebbek, mert magyarul mondotta azokat, ezek voltak: „A viszonzlatásra, Isten velük!”

Isten veled kedves jó fejedelmi asszony. Te elfeledtél már minket, mert meghaltál; mi nem feledünk téged soká, soká, s most mikor még sáppadtanban fekszel ravatalodon, kicsiny árváid megtört férjged végtelen fájdalmára, a szent-antali kastély csendes, kis kápolnájában, a hol annyiszor imádkoztál másokért most éreid imádkozunk.

„A ki úgy szeretett a csendes békét, nyugodt örökre csendben békeben. Örök álmodat ne zavarja kis árváid síró zokogása, akit úgy szeretted, az Isten gondoskodik róluk, hogy szerencsések, boldogok legyenek.

részvénytársaság megkeresése a Németiől Selmezbányáig tervezelt vasút kérdésének tárgyalására és pedig a törzsrészvények biztosítása céljából teendő közgyűlési intézkedésekre vonatkozólag.

Elnök megnyitja a gyűlést, a bizottságnak értését adja a bányagazgatásnak azon jóindulatu intézkedését, melynél fogva a magas bányakincstárhoz a vasút létesítése céljából 100 000 (százezer) frtnak hozzájárulása iránt tett előterjesztést.

Mely jelentését az elnöknek a bizottság örvéndefesen tudomásul vette.

Ezután az elnök felolvastatja a hontmegyei helyiérdekű vasuti részvénytársaságnak a város törvényhatósági bizottságához intézett kérvényét a Hont-Németi—selmezbányai szárnyvasut törzsrészvények vásárlása iránt. Ezen kérvény szerint az építési fővállalkozó Horschitz Frigyes a hont-németi állomásból kiágazó és Selmezbányán a m. k. fémkohónál végződő rendes nyomtávu vasut nyomjelzési munkálataival kint a helyszínén elkészült, azon kívánásig terjesztette elő, hogy a vasut megépítéséhez kívánató engedélynek megszerzése iránt a szükségesnek mutatkozó lépések megtételessen. S egyuttal készséggel ajánlkozott a nevezett szárnyvonalon kiépítésére azon esetben, ha a felsőbb helyen is engedélyezett építési költség ellenértéke 35 % törzsrészvényekben, a 65% pedig elsőbbségi részvényekben és pedig több nevezettek a magas kormány által megállapított névértékben neki kifizették. A 35 % törzsrészvény értéke a vasutban érdekelt hatóságok, társulatok és magánosok által volna a kívánt összeg erejéig jegyzendő, melynek az építés kezdése előtt a vállalkozónak rendelkezésére kellene állania; miért is mindaddig, míg a törzsrészvények az érdekeltek által egészen jegyezve és teljes értékükben fedezve nincsenek, az engedélyezési tárgyalás tartását a részvénytársaság a kereskedelemügyi m. k. Miniszter ur ő nagyméltóságától nem kérelmezheti. Miért is a részvénytársaság azon kéressel járui a törv.-hat. bizottsághoz, hogy a törzsrészvények jegyzésére szolgáló intézkedéseket a helyi viszonyok szemelölt tartásával tegye meg és a 35 % jegyzését az érdekeltkörben biztosítsa.

A nevezett szárnyvonalon hossza körülbelül 22 km.-t tesz; az építési költség pedig a fővállalkozó számítása szerint 1 260 000 frtra rug, mely összegnek 35 % törzsrészvény értéke 441 000 frt. Ama feltevésben, hogy a magas kormány segélyképen 126 000 frtot, vagyis az építési tőke 10 %-át adja meg, marad fedezetlenül 315 000 frt, melynek jegyzése az érdekeltkörre vár. Ezen érdekeltkör

körbe a részvénytársaság bevonandóknak véli: 1. Hontmegyei közönséget, 2. Hontmegyei némely községeit, 3. A m. k. bányakincstárt, 4. A m. k. erdőkincstárt, 5. A Geramb János József bányagyuleket, 6. A helyi pénzintézeteket, 7. A kereskedőket és iparosokat, 8. Coburg Fülöp herceg ő kir. fenségét, 9. A kereskedelmi miniszter urat mint a Selmezbánya—Németi államvasut kezelőjét és 10. Selmezbánya sz. k. város közönséget. A törzsrészvények jegyzésére szolgáló mozgalom vezetését a részvénytársaság legörőnestebb látja a város törvényhatósági bizottságának kezében, miért is a részvénytársaság ajánlja, hogy a törvényhatóság elsőbbsen is az érdekeltkörök megajánlását biztosítsa: a törvényhatósági bizottság 35 %-ra kiegészítő hozzájárulása pedig akkorra lenne halasztandó, midőn az összes segélyforrások teljesen kimerülnének és a gyűjtés eredménye ismert lenne.

A részvénytársaság a kérvényben továbbá felemlíti, hogy a fővállalkozó eddig tett technikai tanulmányainak eredménye szerint nincsen kizárva a lehetősége annak, hogy az építési költségek a trace számításnak később hiteseen megállapítandó eredménye szerint, esetleg emelkedni fognak, mi ha bekövetkeznék, akkor a kereskedelmi miniszterium az építési összköltséget az engedélyezési tárgyalás eredménye szerint szükségképp feljebb emelné.

Mindebből kifolyólag a részvénytársaság a következő kérését terjeszti elő a törvényhatósági bizottsághoz:

Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy a Hont-Németi—selmezbányai rendes nyomtávu helyiérdekű vasut kiépítését közérdekűnek minősíti, azt Horschitz Frigyes fővállalkozó tervei szerint kiépíttetni óhajlja, annak létesítését törzsrészvények vásárlása által előmozdítja és kijelenti, hogy amennyiben a kereskedelmi kormány által végleg meghatározandó építési költséghez az állam segély megajánlása, hatóságok, társulatok és magánosok jegyzési után fedezetlen hiány maradna, azt 35 % erejéig a törvényhatósági bizottság pótolni fogja.

S hogy ezen hozzájárulási összeg az érdekeltek megnyugtatóására szám szerint is pontosan meghatározottak, a törv.-hatósági bizottság megfelelő számú tagot választ kebeléből, kik a polgármester elnökletével vasuti bizottsággá alakulnak. Ezen bizottság feladatát képezne a törzsrészvények jegyzését a legszélesebb körben biztosítani; a hontmegyei helyiérdekű vasut részvénytársasággal az érintkezést létesíteni és fentartani, és midőn

az állami pótlai hozzájárulás mérve ismeretes lesz, indokolt javaslatot tenni azon összeg iránt, mely fedezve még nem lévén, a törvényhatósági bizottság által lenne megajánlandó.

Amint a határozat a jelzett irányban meghozva, a részvénytársasággal közölve, a vasuti bizottság megalakulva lesz és működni kezd, a részvénytársaság is megteszi haladéktalanul a kívánt lépéseket az engedélyezési tárgyalás megtartásának kiszövevényes érdekében. S ha e terv megvalósul, a részvénytársaság a törvényhatósági bizottság két képviselőjének a vasuti igazgatóságban állandó helyet biztosít.

A részvénytársaságnak felolvasott kérvénye után Heinz Hugó tiszti ügyész felszólalván, kijelenti, hogy a Németi—selmezbányai szárnyvasut kiépítését, ipar-, kereskedelmi- és közzgazdasági tekintetből kívánatosnak, sőt szükségesnek tartja, de mégsem ajánlhatja, hogy a város ennek folytán elviselhetetlen terheket vállaljon magára, mert egyéb közcélú intézmények létesítése, a kultúra, egészségügy s a modern kor számos kívánalmái amugy is nagy [teherrel nehezdednek a városra, miért is félt, hogy ha a város a vasut kiépítéséhez oly pénzösszeg hozzájárulását vállalná magára melyet mostoha anyagi viszonyai miatt el nem bír, egyéb szükséges közcélú alkotások elmaradnak s a vasut kiépítésével járó haszon nem lesz arányban a város által hozandó áldozatokkal. Ezért a tiszti ügyész a vasut kiépítését csak úgy tartja kihivetőnek, ha a magas kincstár az építési költségekhez legalább is 200 000 frttal hozzájárul, mit annál is inkább jogosan várhatunk a kincstártól, mert az ipar, kereskedés, nemzetgazdasági s politikai viszonyok számos szálai fűzik a kincstárt e város-hoz, mely egy szélesvágányu vasut kiépítése ügyében már több kérelmi feliratot intézett a kormányhoz, de eredménytelenül. Méltányos és jogos is azonban, hogy akkor, midőn egy szegény körülmények közt levő város a vasut kiépítésének céljából a töle telhető áldozatokat megtenni kész, a kormány se vonja vissza segítő kezét, járuljon az építési költségekhez oly pénzösszeggel, hogy a vasut kiépítése a városnak túlságosan megterhelte-tése nélkül lehetővé tétessék. Ez oknál fogva ajánlja a tiszti ügyész, hogy mielőtt a részvénytársaság kérvényére a törvényhatósági bizottság érdemleges határozatot hozna, egy kereskedelmi, mint a pénzügyi miniszteriumhoz a vasutépítési költségekhez való nagyobb hozzájárulás céljából egy kérelmi felirat intéztessék s annak átadása egy külön küldöttségre bizassék.

Heinz Hugó tiszti ügyész felszólalása na-

A virágok színéről és illatáról.

„A selmezbányai gyógyászati és természettudományi egyesület” estélyén előadta: Tomasovszky Imre, akad. tanárségéd.

(Folytatás.)

„A hidegebb éghajlat felé közeledve, a fehér színű virágok száma nő úgy, hogy például Lapp-landban 100 szines virágu növényre már 76 fehér esik és Spitzbergenben a 15 még ott előforduló virágos növény között 7 fehér virágu*.”

Az előbb volt szeremesém említhetni, hogy a virágokat képesek vagyunk megfesteni. Lássuk most, vajjon lehet-e még más uton élénkebbé tenni a növények zöld színét, képesek vagyunk virágjaik színompáit emelni s illataikat fokozni?

Siemens C. W. 1880-ban tett erre vonatkozólag kísérleteket, még pedig elektromos fényvel. Kísérleteit úgy végezte, hogy az általa vizsgált növényeket nappal a Nap fényének s éjzel meg elektromos fénynek tette ki. Tapasztalta, hogy: „az elektromos világítás hatása folytán a növény növekvése siettetett s az így kezelt növények

levelei virulóbb zöld színt, virágai pedig jobb illatot s gazdagabb színompát kaptak, mint azok, amelyek kizárólag napfényben részesültek**.”

Utánna többben tettek vizsgálatokat, mint pl. 1881-ben Dehérain és a Cornell egyetem (Amerika) is 1889/90. és 1890/91-ben. Itt is azt észleltették, hogy az elektromos fény a növények kifejlődését sietteti s a virágok színompáját emeli. E probléma megoldása további kísérletezéseket kíván; de azt hiszik, hogy üdvös s hasznos eredményekre fog vezetni, mikor is az elektromos fényt fel bírják majd használni a termelés szempontjából pl. a konyhakertészetben is.

De valamint egyes okok a virágok fenséges színompáját kifejlesztethetik, növelhetik, úgy vannak olyan tényezők is, amelyek az ellenkezőre vezethetnek. Ilyen pl. a városi köd is. Mint méltóztatnak is tudni az ily ködben savak, szénhidrátok, kormos anyagok, szerves alkak stb. foglaltatnak. Ha ily köd éri a virágokat, hatása az u. n. plasmolysiben fog jelentkezni, mikor is: „a virágszervek összeesnek, állatszökké valnak, elhalványodnak vagy sárgás barnák lesznek. A különböző növények, sőt még ugyanazon

növény egyes részei különböző fokban ellent-állók a köd hatásának***.”

A virágok színeinek fontosságát a növényt illetőleg hallottuk. Hasznosnak azonban azok az emberre is, mert mint más egyebet, úgy ezt is képes saját céljaira felhasználni.

A különböző festőanyagokat kivonják a virágokból, egyéb anyagoktól megtisztítják s így hozzák kereskedésre. Az így nyert festőanyagokat azután a színnyomatásnál, papiros és fonálkelme festésénél, tollak, fadarabok színezésére stb. alkalmazzzák. A sokféle festőanyagból csak kettőt említek meg, mivel a többinek felsorolás czálomtól elvezelné, é. pedig a lilát vagy a kékét és a sárgát. Az előbbienit a kék buzavirág, az ősi mezei katángkoró, az Amorpha fruticosa, a szarkaláb, festő csülleng (Isatis nctoria), Tárnicis fajokból (Gentiana fajok) stb. készítik, az utóbbit vagyis a sárga festőanyagot a spárga, Sóska, Somfa, Pohanka, Jöföle száfrány stb. virágaiból nyerik. A sóska (Berberis vulgaris) festőanyaga a berberin, amelylyel bőrt és selymet festenek.

A virágok színe kellemes benyomást gyakorol reánk. Igyekezünk is azok színét megörizni. Persze nem mindig sikerrel. Ugyanis az előadottak-

* L. Klein Gyula: A virágok színéről 13. l.

** Term. Közl. 1892. évf. 423. l.

*** Term. Közl. 1894. évf. 38. l.

gyobb eszmecsereére szolgáltatott alkalmat, amennyiben a bizottság tagjai elismerték, hogy a város nagyobb áldozatokat nem vállalhat magára, mint amennyit elbir s ez áldozatoknak arányban kell állaniok a vasut kiépítéséből származó előnyökkel, azért hozzájárultak Heinz Hugó tiszti ügyész azon indítványához, hogy az építési költségekhez egy nagyobb pénzüsszeggel való hozzájárulás céljából ugy a kereskedelmi, mint a pénzügyi miniszteriumhoz kérelmi felirat intéztessék s annak átadása végett egy bizottság küldessék ki, de egyuttal kijelentették azt is, hogy a vasut kiépítésének ügyében a késedelmes eljárást kerülni kívánják, miért is szükségesnek tartják, a részvénytársaság kérvénye a legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlésen tárgyalassék.

Miután ez irányban az ügyhöz dr. Goldstücker Márk, Szancesay Miklós, dr. Stuller Gyula, Krausz Kálmán, Wankovits Lajos, Soltz Vilmos s ismételten Heinz Hugó hozzászóltak, Krausz Kálmán főkapitány, majd Szitnyai József polgármester s elnök indítványára a bizottság következőképen határozott:

A vasuti bizottság a hontmegyei helyiérdekű vasut részvénytársaságnak kérvényét a legközelebb tartandó törvényhatósági közgyűléshez vezérli tárgyalás végett, hol is indítványozza:

1. A hontmegyei helyiérdekű vasut-részvénytársaságnak kérvényéhez képest mondja ki a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, hogy a Hont-Németi—selmeczbányai rendes nyomtávu helyiérdekű vasut kiépítését közérdekűnek minősíti, azt Horschitz Frigyes fővallalkozó tervei szerint kiépíttetni óhajlja;

2. annak létesítését törzsrészvények vásárlása által előmozdítja;

3. kijelenti, hogy amennyiben a kereskedelmi kormány által végleg meghatározandó építési költséghez az államsegély megajánlása, hatóságok, társulatok és magánosok jegyzései után fedezetlen hiány maradna s amennyiben e hiány a 100 000 (egyszázezer) forintot meg nem haladná, azt a törvényhatósági bizottság törzsrészvényekben pótolni fogja;

4. A részvénytársaság kérelméhez képest a hiányt 35% erejéig való pótlását a törvényhatósági bizottság azért nem vállalhatja magára, mert az építési költség végleg megállapítva nem lévén, miként ez a részvénytársaság kérelméből nyilvánvaló, nincsen kizárva annak lehetősége, hogy ez a hozzávetőleg kiszámított 1 260 000 forint többet kitenni nem fog; s mert az eként bizonytalan nagyságu pénzüsszeg esetleg nagyobb

teherrel sújtaná a várost, mint aminőt elviselni képes.

5. Az építési költségekhez nagyobb, legalább is 200 000 forinttal való hozzájárulás végett a törvényhatósági bizottság egy a kereskedelmi, mint a pénzügyi miniszteriumhoz kérelmi feliratot intéz s annak átadására egy bizottságot küld ki.

6. A törzsrészvények jegyzésének biztosítása, a hontmegyei helyiérdekű vasut-részvénytársasággal az érintkezés fentartása céljából a törvényhatósági bizottság kebeléből egy szűkebb vasuti bizottságot választ, mely az előintézkedések megtételével megbizatik, köteletségévé tétetvén, hogy javaslatait a törvényhatósági Bizottság elé terjessze. Ezen szűkebb vasuti bizottság tagjainak ajánlatnak: Elnök: Szitnyai József, jegyző: Stancesay Miklós főjegyző és Altman Imre tb. tanácsnok, bizottsági tagok: Svehla Gyula, Farbak István, Heinz Hugó, dr. Stuller Gyula, Wankovits Lajos és Gregus Antal.

Ezek megállapítása után a tárgyalás befejeztétvén, az elnök az ülést bezárta.

K. m. f.

Szitnyai József,
polgármester, mint elnök

Altman Imre,
tb. tanácsnok, mint jegyző.

KÖZGAZDASÁG.

Ingyen szederfa-csemete. A földművelésügyi m. kir. miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelősége bárkinék ingyen ad 2—3 éves magági szederfa-csemetét. Városok, községek, néptanítók szállítást sem fizetnek; ellenben magánfelek a szállítási költséget viselik. Megrendelésnél: vármegye, utolsó pósta-, vasut-, esetleg hajóállomás pontosan bejelentendő. Ha a csemeték magas törzsű fákká neveljük, ugy egy katasztrális holdnyi faiskolába 7200 csemete helyezhető el olyformán, hogy a sorok egymástól egy méter, a sorokban a csemeték 80 cm. távolságra álljanak. Sövényalakításnál egy folyó méterre 3 darab (egy folyó öltre 6 drb) csemetét számítunk. Kik csemetét akarnak, ezt sürgősen telentsék be a földművelésügyi m. kir. miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelőségének Szegzárdon, Tolna vármegye.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése. A besztérczbányai kereskedelmi és iparkamara mult évi december hó 29-én közös ülést tartott Flittner Károly elnöklele alatt Besztérczbányán. Az ülésen Selmeczibányáról mint külltag Fizely Károly mulakatos vett részt. Az ülésnek több érdekes tárgya volt s ezek között minket is érdekel az, hogy városunkból a tör-

vényhatósági ipartanács tagjaiul az 1899. évre megválasztattak rendes tagokul: Hornyacsek István és Greguss Antal; póttagokul: Krausz V. György. és Oszwald Gusztáv.

FARSANG.

A polgári dal- és zenekör hangversenye.

A selmeczbányai polgári dal és zenekör f. hó 4-én tartotta meg hangversenyét a városi vígadó e célra csinosan díszített termében. A műsor előadása a legpreczebben sikerült, a miből különben hozzá vagyunk szokva, mert a hányszor ezen egyesület előadásokot rendez, ezek mindig élvezetet nyujtanak a közönségnek a miből kitűnik, hogy ugy Bachraty József karmester mint a működő tagok semmi fáradságot és időt nem kímélnek a darabok betanulásánál a mit most is alkalmunk volt tapasztalni. Nagy tetszést aratott Knoblauch Richard és Pencze Rezső urak által zenekar kísérettel előadott „Bihari érzélgője” mely szűnni nem akaró tapsviharban részesült. Sajnos azonban hogy ezen élvezetes előadást csekély számú közönség hallgatta meg, a mit nem közönyös részvéltelenségnek, hanem a városunkban ez idő szerint uralkodó járványos betegséggnek, kell tulajdonitanunk.

A hangversenyt táncz követte mely hajnalig a legkedélyesebben folyt Balog Laczi talpalávaló nótái mellett, a rendezőség itt sem kímélt sem költséget, sem fáradságot az élvezetek nyujtásában s éjfél tájban cotillionnal lepte meg a tánczoló közönséget, melyben főérdeme Károly Zsigmond főrendezőnek volt. Az első négyest mintegy 60 pár tánczolta. Szerelnők, ha ez a derék egyesület minél gyakrabban nyujthatna a szombathoz hasonló élvezetes estéket.

— **A lyceumi hangverseny** a városban elterjedt meglebtedések miatt most szombatról f. hó 25-ikére halasztott el. Vig befejezése lett volna ez a mulatság az idei kevés bálu farsangnak, mert tapasztalás szerint ez szokot lenni a leglátogatottabb és a legvidámabb mulatság. De azt hisztük, hogy mint böjti mulatság is sikeres lesz, különösen ha városunk megszabadul az ifjuság réméttől. A meghívók e héten küldettek szét, s a kik tévedésből nem kapnak, azoknak készségesen küld Fekete István lyc. tanár a hangverseny rendezője, hogy ha hozzá fordulnak. A hangverseny műsora, mely igen érdekesnek ígérkezik, a következő:

1. Nyitány. Aubertől. Előadja a zenekar.

ban hallottuk, hogy azok színét előidéz a festőanyagok vagy az oldot állapotban levő festékek; már pedig ezek bomlásnak, oszlásnak vannak alávetve éppen ugy, mint minden szerves anyag a természetben.

A virágok színét régen szárítással igyekeztek megtartani. Sikerült is némely színnel ennek előérése. Így például a réti boglárka sárga színe évekig megmarad. De a lila, rózsaszín és kék színeket, bármily gondosan is szárítjuk a növényeket, nem vagyunk képesek megtartani. Ujabb ajánlják a gyors és meleg szárítást s azt mondják, hogy az így kezelt buzavirág, szarkaláb és nefejelets meglehetősen megtartják színeiket.

Legujabbban azonban már nem elégednek meg az ily praeparálással, hanem konzerváló szereket ajánlanak egyesek s azt állítják róluk, hogy az ezekkel kezelt növények képesek még a legélénkebb színeiket is megtartani.

A sok különféle módszerekből legyen szabad egy párat felemlítenem, ily szer a salicilsav, melyből 5 decigrammot 300 gr. borszeszben oldunk fel s ha kikészítés előtt a növényt ebbe mártjuk s aztán jól lecepegetve s itatós papírral a reá lapadt nedvet felsziva tesszük présbe, a növény nem veszi el színét.*

Sokan azokat az iveket, melyekben a növényeket kikészítik, timsó vagy konyhasó oldatban áztaltják; vagy magát a növényt mártják belé s tartják benne mindaddig, mig élénkebb szint nem ölt.

Mások finom porrá tört konyhasót vagy szénsavas ammoniakot hintenek a virágra vagy erős boreccettel kenik be. Kreutzer szárító-kemenczéjébe chlórcacliummal telt csészét állit a növény színének megőrzése végett. Husos növényeket, orchisokat, liliomokat forró vízbe vagy gyöngye szódába mártva, aztán felszikasztva készítene ki. Heller oly alkoholba mártja néhány perre a kikészítendő növényt, melybe 35—90 csepp angol kénsvatont a növény erősségéhez mérten.***

A növényvilág tagjai éppen ugy, mint az állatországéi, társadalmat alkotnak. Ha eme társadalmi életbe bele pillantunk, látjuk a rendezett háztartásukat, a fényűző előkelőket, a meghuzódó alárendeltek, a duszdagokat s a földhöz ragadt szegényeket, éveket s nyomorékokat. S mint minden társadalomban, ugy ebben is föltalálható a szorgalom, hanyagság, a takarékoság,

*** L. Szekeress Fr. Ödön: a „Növénygyűjtő” cz. munkáját. 95. és 96. lap.

irigység, féltékenység, gyűlölködés stb. És ha mindezeket sikerül feltalálni a növényeknél, akkor az sem fog meglepni, ha néha-néha a napilapokban olvasunk pl. a „Virágok gyűlölködéséről” is. Ime szolgáljon példaképpen a „Budapesti Hírlap” tavalyi ápr. havi 13-ik számában megjelent kis közlemény: „A németalföldi kertészek, akiket a legkiválóbb szakembereknek tartanak, egészen komolyan azt állítják, hogy a virágok is ismerik a gyűlöletet. Így pl. állítólag valóságos ellenségeskedés van a rózsá meg a rezedá közt. Ha ezt a kettőt más virággal egyetemben bokrétaba kötik, egy idő mulva szoroson egymás mellé simulva és elhervadva láthatók, mig a többi virág friss és hervadtalan. A szegfü és heliotrop őszinte szimpátiával vannak egymáshoz; ha egy bokrétaba kerülnek, összebujnak és sokáig frissen maradnak. Ellenben a gyöngyvirág az valóságos szörnyeteg: minden más virágot megöl. A fák közül nagy ellenségek a hárs és a jávor; ha egymás mellé ültetik el őket, mihamar elpusztulnak.”

Ha eljő a tavasz, meghozza Flóra az ő kedves gyermekeit. Mindenki megfigyelheti, hogy vajjon csakugyan így civódnak-e, mint az emberek gyermekei? (Folyt. köv.)

2. Bucsú. Múdal. Szövege br. Eötvös J., dal-lama Beleznyay A.-tól. Előadja a vegyeskar. Nagy énekegyvele. Előadja a vegyeskar.
3. Gyermek-symphonia. Haydn Józseftől. Heggedűn és gyermekhangszereken elő adják a zenekar tapjai, zongorán kísérik Schelle Gyula VIII. és Micsinay István III. o. t.
4. A szarvasbogár és a rózsza. Veit Vilmos-tól. Előadja a vegyeskar.
5. Szervusz. Salamon Ödöntől. Szavaltja Lipovszky Pál VIII. o. t.
6. Gaudeamus igitur. Régi deák ének hat szoborban. Előadja a vegyeskar. Dalosok indulója. Előadja a vegyeskar, a zenekar, zongorán kísérik Filkorn Imre VIII. o. t. és Polner Ernő VIII. o. t.

E mulatság eddig is egyike volt a legkedélyesebb, legjobban sikerült estélyeknek s így bizonyára az idén is lesz.

HIREK.

— **Requiem.** Gyászisteni tisztelet volt folyó hó 8-án Szent-Antalban a bolgár fejedelem asszonyért. Az isteni tiszteleten Podhragyay Pál prépost plébános celebrált fényes segédlettel. Városunkból Szintay József polgármester, Krausz Kálmán rendőr-főkapitány és Berks Leopoldin asszony nemes alapítványi hölgy, Szent-Antalból az uradalmi tisztai kar, az egész előjáróság, az iskolák növendékei voltak ott a gyász isteni tiszteleten.

— **Közgyűlés.** A város törvényhatósági bizottságának e havi közgyűlést 14-dikére, keddre hívta össze Horváth Béla főispán, mint az a lapunk hivatalos részében levő meghívóból kiittük. A közgyűlésen valószínűleg maga a főispán fog elnökölni. Mint a tárgyszorozatból látni, a közgyűlés nagyon fontos és a városnak igazán vitális érdekeit képező ügyekben fog dönteni, melyek között első helyet foglalja el a vasút ügye. Kívánatos tehát nagyon, hogy a gyűlésen a bizottságnak lehetőleg összes tagjai részt vegyenek.

— **Honvédszobrunk ügye.** Tudja közönségünk az eddigiekből hogy honvédszobrunk ügye az előzetes tárgyalások körén már túl van s a megvalósítást célzó tárgyalásig jutott; a honvédszobr-bizottság legutóbbi ülésében Rozdonyi Sándor jelenlétében bírálta meg a Tóth András művész által készített mintát s elvben kimondotta, hogy Rozdonyival tárgyal, de a szobormintát kifogásolja több tekintetben s a hibák elenyésztésétől teszi függővé további elhatározását. Rozdonyi Sándor elvállalta, hogy a művésznek közbenjár s tegnapelőtt Sztancsai Miklós főjegyzőhöz intézett levelében arról értesít, hogy a vázlat egészen utjonnan lett mintázva és kitűnően sikerült. Maga Rozdonyi Sándor több napon át volt lenn Debreczenben, hol Tóth András művésszel tárgyalt és a változtatásokat átvezette s személyes meggyőződés alapján írja, hogy az alak a bátor-ság, elszántság és halálmegvetés jeleget tökéletesen bírja, s mindazon hibák, melyeket a bizottság kifogásolt — teljesen eliminálva vannak. Kérésére polgármesterünk a honvédszobr bizottságot folyó hó 13-ik napjára a közgyűlés előtti napra d. u. 4 órára hívta össze, mikorra maga Rozdonyi is idejön, hogy az új vázlatot bemutassa.

— **Szunik a járvány.** Örömmel hozzuk olvasóinknak s a nagy közönségnek tudására, hogy a vörheny s kanyaró járvány szintőben van s már négy napja nem jelentett be a hatóságnál újabb megbetegedést. Hogy a fenyegető veszély ily hirtelen megszűnt, annak oka bizonyára az a esikorgós, hideg téli idő, melyben pár napja részünk van s a melyet bizony szív-

szorongva vártunk s örömmel üdvözöltünk. Mindazonáltal nem vagyunk még egészen, túl a veszélyen s jó lesz ezért, ha a szük-séges és a hatóság és az orvosok által ajánlott óvó rendszabályokat szigoruan betartjuk. Az ördög nem alszik s akkor a gyilkos kis állatkák — melyeket bacillusoknak híve a tudomány — nagyon szívós természetűek s állítólag a legnagyobb hideget is kiállják. Félni tehát már nem kell de óvakodni, ügyelni jó.

— **Halálozás.** Újbold egy szomorú esetről hozunk hírt. Schmer Arthur 21 éves derék törekvő fiatal ember hunyt el pár napi szenvedés után tüdő-löbbean a f. hó 7. napján. A megboldogult a tollat is forgatta s nem régt adták elé egy darabját, melyet tetszéssel fogadott a közönség. Kiterjedt előkelő rokonság gyászolja a korán elhunyt, szép reményű fiatal embert s közöttük Csányi Ottó v. főszámvévő is, kinek sógora volt. Lapunknak munkatársa volt az elhunyt, s így mi is gyászoljuk őt. Legyen könnyű neki az anyaföld, melybe oly korán s oly váratlanul kelle megternie!

— **Gazdasági előadások.** Horvát Samu beszerzebányai mezőgazdasági vándortanító tartott a földművelésügyi miniszter meghagyásából előadásokat városunkban, és pedig belvárosban Bélabányán és Hodrusbányán. Gazdagközönségünk szép érdeklődést tanusított az előadások iránt, a melyek valóban tanulságosak is voltak. Különösen a szarvasmarha tenyésztés és takarmányozásról, a földnek miképen való megműveléséről s a velőmagvak megválasztásáról és tisztításáról mondott el igen hasznos tudni valókat. Gazdagközönségünk köszönettel adózhat Darányi Ignác miniszternek e valóban jóhatású és különösen a közép- és kis gazdákra fontos intézmény élet-be léptetéséért.

— **Új beosztás.** A kereskedelemügyi minis-terium a kazánvizsgáló biztosok számát szaporítván, a kerületet is újbold osztotta be. Városunk kivételét Lányi Lajos beszerzebányai kazán vizsgáló biztos kerületéből ki Kaposvárt fog jövőre szakelni, és beosztatott Bálint Miklós kerületébe, kinek székhelye Esztergom lesz. Kerületébe fognak tartozni városunkon kívül Esztergom-, Hont-, Bars- és Komáromvármegye és Komárom város.

— **A kereskedelmi és hitelintézet rész-vényntársaság** igazgatósága f. hó 4-én tartotta közgyűlés előtti ülését Krausz Kálmán intézeti elnök elnöklétével. Az ülésen megállapított az 1898. évi mérleg, mely szerint a tiszta jövedelem 10089 frt 02 krt tesz ki; továbbá megállapított, hogy a közgyűlés f. hó 26-án d. u. 2 órakor tartalják meg az intézet helyiségében. A idevonatkozó meghívót és mérlegét lapunk hirdetési rovatában közöljük.

— **Védekezés a tüdőszorvadás ellen.** Ily czim alatt írt egy tanulmányt Dr. Tóth Imre bányakerületi főorvos; melyben a betegség is mérveit, ellene való védekezés módját és a hatóságok e részbeni feladatát szakszerűen tárgyalja.

— **Kitüntetés.** — Dicsőő okiratot kapott Istvánik Mihály m. kir. csendőőrmester, a szomszéd hegybányai csendőőrs derék parancsnoka. A díszes kiállítású dicsőő okirat a következők kép hangzik: „Istvánik Mihály csendőőrmesternek, a közbiztonsági szolgálat terén, mint őrsparancsnok hosszab időn át tanusított kiválóan kötelességű ügybuzgót és eredményes működéséért, valamint példás magartartásáért teljes elismerésemel nyilvánítom. Gromon Dezső államtitkár.” — Megjegyezzük ez alkalommal, hogy a kitüntetett őrsparancsnok nekünk selmeczbányaiaknak is több ízben tett igen jó szolgálatokat s így örömmel vesszük tudásul a valóban megérdemelt kitüntetést.

— **Egy elfeledett vizsgáló bizottság.** A volt közmunka és közlekedésügyi miniszter még 1885 évben egy vizsgáló bizottságot szervezett Selmeczbányán a gőzgépezők és kazánfűtők számára; e bizottság tagjaitul kinevezte Hermann

Emil akad. tanárt, Teschler Kálmán akkori zölyomi gépészmérnököt és a beszerzebányai m. kir. állampépítészeti hivatal vezetőjét. 1885 óta a viznyonyok és beosztások változtak s azért a febr. havi közg. bizottságnál előterjesztés fog tétetni, hogy e vizsgáló bizottság újbold szervez-tessék, mert a városunk területén működő kazán fűtők és viznyonykezelők nagyszámát tekintve igazolt lenne, hogy e vizsgáló bizottság fenntartassék s a vizgáőni óhajtok ne legyenek kénytelenek Budapestre menni vizgáőni, mint eddig történt.

— **Takarékoskodjunk.** Fekete Dezső posta-és táviró hivatali főnök e lapok hasábjain nem régen jelentette ki, hogy népünknek bizony nem nagyon erős oldala a takarékoskás. Indokolta ezt azzal, hogy az itteni posta-takarékpénztár a múlt évben aránylag nagyon csekély forgalmat mutatott ki, pedig ez az intézmény épen arra való, hogy a krajczár megbeosztására szoktassa rá a népet. Minthogy a pénztár csekély forgalmának valószínűleg az volt az oka, hogy a közönség s különösen a nép nem igen ismeri az intézményt, most német és tót nyelven írt népies ismertetőt bocsátott ki a posta főnök, melyben ismertette van az egész intézmény. Őszintén kívánjuk, hogy fogana tja legyen a postafőnök dícsőőes igyekezetének. Az ismertető ingyen kapható a postahivatalban.

— **Részegési bacillusok.** A bacillusoknak ezt az új, és mindenesetre érdekes fajtáját fedezte fel városunk légkörében Pleva Rózi szem-remelei magyar asszony, aki paprikát szokott árulni hetivásárainkon. Mult szombaton délben ugyanis tulságos hangos kedvében volt a csipős fűszer elárúsítója s hogy nehogy elszórja a drága portékát biztonságba helyezték őt a rend emberei. Kijózanódnán, mert mondani sem kell, hogy felvult szeszelve, azt állította váltig, hogy ő soha, de annyit sem szokott inni, a mennyi egy gyűszűbe elfér, de hát ha Selmeczbányára jön nem tud ellentállani a vágnak, hogy ne igyék egy kis sziverősítőt. Tetszik tudni kérem — mondá — a levegőben lesz itt valami, ami arra viszi az embert, hogy igyék. Nem lehetett elhitetni vele, hogy az lehetetlen, s lehetséges az is, hogy neki van igazs, s hogy a részegségnek is vannak bacillusai, hiszen az egész országban járványos betegség a nép között az iszakosság. Vajjon ki találja fel, e káros betegség szérumát?

— **Bánya szerencsétlenség.** Ocsenás Gábor istenáldástáőri bányamunkás folyó hó 3. napján a bányában leesett és jobb lábát eltört. A meg-ejtett vizsgálat szerint a szerencsétlenségnek a véletlen az oka s azért senki sem vádolható mulasztással. Bányásznak lenni tehát szép dolog, de bizony nehéz is.

— **Rendőőri hírek.** F. hó 1-én egy idegen fuvaros egy embert hozott Hodrusbányáról, ott letette őt kocsjáról és tovább ment. — Másnap találta meg az uton az ottani rendőő az őt hagyott embert, a kiről kiitt, hogy teljesen süket néma és őnmagával tehetetlen beteg. A hodrusi rendőőbizos kulatta ugyan kiletét, de hiába, mert igazoló írás nincsen, beszélni meg nem tud; — behozatta tehát kocsin a rendőőkapitányságra, a honnan a városi kórházba vitték. Igen ám! de meddig tartuk szegény embert Selmeczen? É kinek a költségén? igazán förtelmes szivtelenség egy ilyen szegény nyomorult embert így elhagyni és idegenbe kergetni.

NYILT-TÉR.*

Nyilatkozat.

Alulírott és Kapp Hugó között felmerült kellemetlenség felett sajnálatomal kifejezve kijelen-tem, hogy ha tekintetes Dr. Kapp Jakab urat és családját indokolatlanul megsértettem volna, tőle ezennel bocsánatot kérek.

Selmeczánya, 1899. évi január 20

Fekete Dezső.

Előttünk mint tanuk:

Dr. Stuller Gyula,
Pauer János.

* E rovat alatt közlőttekért nem felelős a Szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, a kik egyetlen fiam Szűcs József akad. tanársegéd hirtelen elhalálozásának szomorú alkalmából részvétüket nyilvánították, hálás köszönetemet. Örökre hálával s köszönettel adózom különösen azoknak, a kik szegény fiannak utolsó napjait s óráit páratlan baráti érzéssel s valóban ünfeláldozással igyekeztek elviselhetővé tenni.

Selmeczbányán, 1899. február 4-én.

Szűcs Illés.

Kiadó lakások.

Az Ocsosvsky-utczában lévő Eckert-féle ház első emeletén egy négy szobából és hozzá tartozandó álló

szép utczai lakás

május 1-től; ugyanazon ház földszintjén egy két szobából és hozzátartozandóságból álló **udvari lakás** ápril 1-től bérbeadó.

Tudakozódhatni:

Özv. Eckert Harmin
háztulajdonosnőnél.

112./1899. sz. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmeczbányai kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Goldbrunner Sándor hagyatéki birtokának önkéntes árverési ügyében a selmeczbányai kir. járásbírósg területén lévő, selmeczbányai 391. sz. tjkben Gold-

brunner Sándor tulajdonul bejegyzett A + 141. hrsz. 6/III. népösszeir. sz. ház és kert a Deák Ferencz-utczában 4290 frt, ugy az A + 1189 hrsz. a. drienova nevű szántó és rét-, az 1191. hrsz. a. ugyanoly nevű szántó, rét és pajta-, végre az 1193. hrsz. a. ugyanoly nevű szántó és rétre együttesen 3179 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1899. év április hó 27-ik napján délelőtt 10 órákkor ezen kir. járásbírósg telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Selmeczbányán, 1899. évi január hó 17-ik napján.

A selmeczbányai kir. jbróság, mint telek-könyvi hatóság.

Liha Antal, kir. járásbíró.

Kiadó lakás.

A Klement Urbán-féle házban II. kertület övári-uteza 22S. számú egy 4 szobából, konyha, éléskamra és pinczéből álló

— kerti lakás —

f. évi május hó 1-től bérbeadandó.

— Bővebbet a tulajdonosnál. —

Kaiser**MELL-BONBONJAI**

minden köhögés elleni szert felímulnak.

2360 Közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanusítja a biztos sikert köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnál.

1 csomag ára 10 és 20 kr.

Alapított 1830.
Kapható **MÁRKUS M.**
czukrászatában
Selmeczbánya

Deák Ferencz-utca 9/5 saájátház.

Tudomásul.

Van szerencsém a t. cz. rendelőinknek és vevőinknek tudomására hozni, hogy a **Schuszter M. és Fia** czipészüzletből folyó évi február hó 1-től kiléptem s így az üzlet özége ezután **Schuszter M.** fog lenni.

Tisztelettel

Schuszter Kálmán.

MEGHIVÓ.**A „Selmeczbányai Kereskedelmi és Hitelintézet“**

t. cz. részvényesei a folyó évi február hó 26-án d. u. 2 óraker, Selmeczbányán, az intézet helyiségében tartandó

X. rendes évi közgyűlésre

tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A zárszámadások felülvizsgálása, a mérleg megerősítése és a felmentvények megadása.
3. A üzleti nyeresemény felosztására vonatkozó határozat.
4. Igazgató, öt igazgatósági tag, három felügyelő-bizottsági rendes- és két pótlag választása.
5. Netaláni indítványok.

Selmeczbánya, 1899. február hó 6.

Az igazgatóság.

MÉRLEG 1898. decz. 31-én.**Vagyon.****Teher.**

Pénzkészlet az év végén			7019	22	Részvénytőke	500000	—
Váltók a tárczában	334763	63			Tartalékalap	100000	—
Váltók viszontleszámitolva	65673	—	400436	63	Betétek	362757	21
Jelzálogos kölcsönök			74838	—	Viszleszámitolás	65673	—
Előlegek értékekre			1249	80	Előre fizetett váltókamat	3941	11
Váló óvás követelésünk			283	50	Fel nem vett osztalék	221	—
Folyószámlán			10428	61	Zálogtöbblet elárverezett kézzálogokért	19	95
Leltár az ingókról	779	31			1898. évre eső 10 % tőkekamat-adó	1735	47
10 % levonás a leltárból	77	93	701	38	Nyeresemény áthozat 1897. évről	634-99	—
Függő számlán			4661	82	1898. évi tiszta nyeresemény	9454-03	10089
Értékpapír számlán			60	—			
Előre fizetett viszleszámitolási kamat			585	19			
Hátralékos jelzálog kamat			4172	61			
Összes vagyon			504436	76			
					Összes teher	504436	76

Wankovits Lucie s. k., Károly Zsigmond s. k., Krausz Kálmán s. k., dr. Stuller Gyula s. k., Geiger Zsigmond s. k.,
segédkönyvelő. könyvelő. elnök. igazgató. pénztárnok.

HIVATALOS RÉSZ.

Meghívó.

Selmech-Bélabánya szab. kir. bányaváros törvényhatósági bizottságának 1899. évi február havi rendes közgyűlést azon hó 19-ének d. e. 9 órájára meghirdetvén, ahoz a törvényhatósági bizottság t. cz. tagjait emmel meghívom.

Ipoly-Nyéken, 1899. január hó 19-ik napján.

Horváth Béla,
főispán.

Tárgysorozat:

1. — A polgármester jelentése a városi közigazgatás és háztartás 1899. évi január havi állapotáról.

2. 278. Az Ó cs. és ap. kir. Felsője személye körül m. kir. minisztérium f. é. 4. sz. közleménye az iránt, hogy Ó cs. és ap. kir. Felsője 50 éves uralkodása alkalmából a város közönségének üdvkívánataiért legmagasabb köszönetét nyilvánította.

3. 409. A kereskedelemügyi m. kir. minisztérium m. é. 85910. sz. rendelete a hatósági eselédszerző intézetről szóló szabályrendeletre tett észrevételei tárgyában.

4. 779. Ugyanazon minisztérium f. é. 3438. sz. közlése az iránt, hogy Lowter Gerard budapesti nagybritanniai kir. főkonzul működését megkezdette.

5. 736. A f. é. január hó 9-én megtartott számonkérőszék üléséről felvett jegyzőkönyvnek előterjesztése.

6. 480. Tanácsai előterjesztés a borítal adó és a husfogyasztási adó miképeni kezelése tárgyában.

7. 504. A vízvezetékügyi szakbizottság és a tanács előterjesztése a múlt évben létesített vízvezeték átvételre s költségeinek elszámolása iránt.

8. 866. Tanácsai előterjesztés az ottergrundi tó körüli forrásoknak és Schmintorin-táró vizének mily feltételek mellett felhasználható s illetőleg átengedése iránt az általános vízvezeték czéljaira.

9. 353. Tanácsai előterjesztés a Schelle Róbert kir. búvártanácsos vegytemi tanár által 11 féle vizen megfejlett vegyelemzés s annyinak bakterologikus vizsgálata tárgyában.

10. 291. A város tanácsa előterjesztés a belvárosban átvonuló állami útszakaszok fenntartására az állammal kötendő szerződésről.

11. 438. Tanácsai előterjesztés a bányaadó kivétel és az adó felszámolási bizottság bányaszakértő tagjainak megválasztása iránt.

12. 964. Tanácsai előterjesztés az árva- és szerelotház alapjainak kamataiból 300 forintnak a szegényalap ez évi segélyére való engedélyezése iránt.

13. 1091. A gazdasági tanácsnok, az erdőmester s a mérnök jelentése, január havi tevékenységéről s február havi teendőikről.

14. 213. A városi rendőrkapitányi hivatal f. é. 36. sz. előterjesztése múlt évi működéséről.

15. 496. Tanácsai előterjesztés a stultulit pástoliháznak 252 forintban eladása iránt első ízben való tárgyalás czéljából.

16. 497. Tanácsai előterjesztés a Bazler Zsuzsanna tulajdonát képező erdei belzetnek megvételére iránt 250 forintban harmadizben való tárgyalása czéljából.

17. 498. Tanácsai előterjesztés a Szlezák Anna tulajdonát képező erdei belzetnek megvételére iránt 170 forintban másodikban való tárgyalás czéljából.

18. 3. jegyz. A vasúti bizottság és a tanács előterjesztése a Németi-selmechbányai h. érdekű vasút törzsszervevényének biztosítása iránt.

19. 1011. Az egészségügyi bizottság s a tanács betérjesztik a tisztí főorvos jelentését a folyó hóban újjan felépült heveny fertőző betegségek elterjedéséről.

20. 1012. Ugyanazok előterjesztése a tett intézkedésekről.

21. 1013. Ugyanazok előterjesztése a járványkórház elhelyezése s építése iránt.

22. 1014. Tanácsai előterjesztés a fertőző betegségek elleni óvó intézkedéseknek a közönség tudomására hozatala iránt.

23. 1015. Az egészségügyi bizottság s a tanács

előterjesztése a fertőtlenítés miképeni foganatosítása iránt.

24. 1057. A tanács előterjesztése a magasház felső bolli helyiségének bérbeadása iránt megtartott árverés eredményének bejelentése tárgyában.

25. 637. A tanács és az erdőügyi bizottság előterjesztése az erdő védelme s kezelése iránt.

26. 722. s. 875. Az 1898. évi erdősitési költség elszámolása és az 1899. évi erdősitési költségelirányzat előterjesztése.

27. 9419/1899. A Geramb János József bányagyűléslet kérelme az üzeméhez 1899. és 1900. évekre külön külön igényelt 5000 m³ tűzifa kiszolgáltatása iránt.

28. 499. Tanácsai előterjesztés a Nitnausz Scheimer-féle majorság megvételére iránt 8000 forintban 2-od ízben való tárgyalás czéljából.

29. 500. A tanács előterjesztése a Lang-féle hodrushányai ház megvételére iránt 2000 forintban első ízben való tárgyalás czéljából.

30. 501. Tanácsai előterjesztés a Grecs örökösök tulajdonát képező bankai ház és kert megvételére iránt 800 forintban 1-ső ízben való tárgyalás czéljából.

31. 507. Tanácsai előterjesztés a Neuschwentneer-féle erdei belzetnek megvételére iránt 700 forintban első ízben való tárgyalás czéljából.

32. 494. Tanácsai előterjesztés a Bartko-féle birtokcsere tárgyában első ízben való tárgyalás czéljából.

33. — az igazoló bizottság előterjesztése a 14 törvényhatósági bizottsági tagnak f. évi január hó 24-én megejtett választásáról.

34. 8896/898. Tanácsai előterjesztés Gazsó Mihály bélabányai tanító kérvényére őt megillető ötödéves 50 forint korpóléknak folyósítása iránt.

35. 846. s 924. Heves- és Torontál-megye megkeresése a parlament rendes működésének érdekében a képviselőházhoz intézett feliratok pártolása iránt.

Selmechbányán, 1899. évi február hó 5-én.

Szitznyi József, s. k.
polgármester.

1014/1899. szám.

A város közönségéhez.

Városunkban a múlt év november havában fertőző betegségek, u. m. kanyaró, vörheny, ronszoló toroklób (difteritis) és hagymáz (typhus) léptek fel, melyek főleg a f. é. január havában kezdtek elterjedni. Bár a járvány, tekintve a megbetegedési s elhalálozási esetek számát, még nem oly nagy mérvű, hogy e miatt a város lakossága rettegésbe essék, mert múlt évi november havától összesen 67 betegedési eset fordult elő, melyek közül 6 végződött halállal, — a városi hatóság mégis kötelességének tartja mindent elkövetni, hogy a betegségek tovább terjedésének gát vettesse s a járvány eljótassék. Ebből kiolyoglag a hatóság a közönséget következő óvó-intézkedések betartására teszi figyelmessé:

1. Betegsőtől fertőzött házba látogatást tenni tilva van.

2. Ha a szülők észre veszik, hogy gyermekeik kissé lázas állapotban vannak s hányási inger veszi őket el, rögtön orvosi segélyhez forduljanak.

3. Az orvosi segélynek halogatása addig, míg a betegség nagyobb mérvet nem ölt, nagy veszélynek, leggyakrabban a beteg elhalálozásának képezi alapját. Ezért a hatóság gondoskodott, hogy az orvosok a városi közönségnek készséggel álljanak rendelkezésére, a szegényebb sorsú lakosság pedig gyógyszerrel polgármesteri utalvány alapján bármely gyógyszerboltban díjmentesen kap.

4. Figyelem fordítandó arra, hogy a beteg ne köpjön a földre, hanem egy kevés vízzel telt edénybe, s minden ruhadarab, mely a beteggel érintkezésbe jött, forró lugba tessenek, hogy a lakások pedig naponta többször szellőztessenek.

5. Fertőző házból a tejnek kihordása tilva van.

6. Az árnyékszék, pecegödörök vas- és rézgálicczal fertőtlenítsenek. A szegényebb sorsú lakosságának fertőtlenítő szereket a városi hatóság díjmentesen szolgáltat ki.

7. A beteg az egészséges családtagoktól

azonnal elkülönítendő s hol ezt a viszonyok meg nem engedik, a kórházba szállítandó.

Ezen óvintézkedések betartása mellett, ha a hatóságnak jó akaratú gondoskodását a városi közönség is elősegíti, Isten segítségével a járvány mielőbb megszűnik s a fertőző betegségek től a város csakhamar megszabadul.

Selmechbányán, 1899. január 31-én.

Szitznyi József s. k.,
polgármester.

88100. sz. XI. M. kir. honvédelmi minisztérium.

Körrendelet.

Selmech-Bélabánya szab. kir. város közönségének.

Ő császári és apostoli királyi Felsője 1898. évi november hó 20-án Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával: 1898. évi december hó 2-ával elengedni méltóztatott.

1. a magyar korona országaihoz tartozó mindazon egyéneknek, a kik jelenleg mint állítási szökevény büntetésüket töltik, vagy kiknek szolgálati kötelezettsége e miatt meghosszabbított, büntetésüknek hátralevő részét és a szolgálati kötelezettség meghosszabbítását, — kivéve azon egyéneket, a kik más büncselekmény miatt is büntetés alatt állanak vagy büntető bíróságilag üldöztetnek; továbbá azon ilyen egyéneknek, a kik mint állítási szökevény vizsgálat alatt állanak büntető bíróságilag üldöztetnek vagy e miatt eddig büntető bírósági üldöztetésüket vagy szolgálati kötelezettségük meghosszabbítását várhatják, ha csak más büncselekmény miatt is büntetés alatt nem állanak, vagy büntető bíróságilag nem üldöztetnek, a további összekötött és büntetést, ugymint az azzal összekötött vagy csak egymagában elvárható meghosszabbítását a szolgálati kötelezettségnek, — a büntető bíróságilag üldöztötteknek és azoknak a kik a büntető bírósági üldöztetésüket vagy csak szolgálati idejük meghosszabbítását várhatják, azonban csak azon feltétel alatt, ha ezen közkegyelem közzétételétől számítandó egy éven belül állítási és esetleges törvényes szolgálati kötelezettségüknek is megfelelnek.

2. a magyar honvédség állományába tartozó mindazon egyéneknek, a kik a fegyver (szolgálati) gyakorlatra behívó parancsnak nem engedelmessége miatt, illetőleg az ily parancsnak nem engedelmessége által elkövetett szökés miatt büntetésüket töltik, kivéve, ha egyszermind más büncselekmény miatt is büntetés alatt állanak, vagy büntető bíróságilag üldöztetnek, büntetésük hátralevő részét, ugyszintén a magyar honvédség állományába tartozó mindazon egyéneknek, kik a fegyver (szolgálati) gyakorlatra behívó parancsnak nem engedelmessége miatt, illetőleg az ily parancsnak nem engedelmessége által elkövetett szökés miatt vizsgálat alatt állanak, büntető bíróságilag üldöztetnek, vagy ezért eddig büntető bírósági vizsgálatot vagy fegyelmi fenytést várhatnak a mennyiben más büncselekmény miatt sem büntetés alatt nem állanak, sem ilyen miatt büntető bíróságilag nem üldöztetnek, a további bünvizsgálatot és büntetést; a büntető bíróságilag üldöztetettek és azoknak azonban, a kik büntető bírósági üldözést vagy fegyelmi fenytést várhatnak, csak azon feltétel alatt, hogy ezen közkegyelem közzétételétől számítandó éven belül az abban való részesítést kérelmezik, s ha már szökevényeknek lettek nyilvánítva, de mint olyanok még nincsenek elítelve, meglevő rendfokozatukról lemondanak.

Ő császári és apostoli királyi Felsője 1898. évi december hó 2-ával elengedni méltóztatott:

1. a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokhoz tartozó mindazon egyének-

nek, a kik jelenleg mint állítási szökevények büntetésüket töltik vagy kiknek szolgálati kötelezettsége e miatt meghosszabbított, büntetésüknek hátralevő részét és a szolgálati kötelezettség meghosszabbítását, — kivéve azon egyéneket, a kik más büncselekmény miatt is büntetés alatt állanak vagy büntető bíróságilag üldözöttek; továbbá azon ilyen egyéneknek, a kik mint állítási szökevények vizsgálat alatt állanak, büntető bíróságilag üldözöttek vagy e miatt eddig büntető bírósági üldözöttségüket; vagy szolgálati kötelezettségük meghosszabbítását várhatják, ha csak más büncselekmény miatt is büntetés alatt nem állanak vagy büntető bíróságilag nem üldözöttek, a további bünvizsgálatot és büntetést, ugymint az azzal összekötött vagy csak egymagában elvárható meghosszabbítását a szolgálati kötelezettségnek, a büntető bíróságilag üldözötteknek és azoknak a kik a büntető bírósági üldözöttségüket vagy csak szolgálati idejük meghosszabbítását várhatják, azonban csak azon feltétel alatt, ha ezen közkegyelem közzétételétől számítandó egy éven belül állítási és esetleges törvényes szolgálati kötelezettségüknek is megfelelnek.

2. A cs. kir. Osztrák honvédség állományába tartozó mindazon egyéneknek, a kik a fegyver (szolgálati) gyakorlatra behívó parancsnak nem engedelmesség miatt illetőleg az ily parancsnak nem engedelmesség által elkövetett szökés miatt büntetésüket töltik, kivéve ha egyszersmind más büncselekmény miatt is büntetés alatt állanak, vagy büntető bíróságilag üldözöttek, büntetésüknek hátralevő részét, ugyszintén az osztrák honvédség állományába tartozó mind azon egyéneknek, kik a fegyver (szolgálati) gyakorlatra behívó parancsnak nem engedelmesség miatt, illetőleg az ily parancsnak nem engedelmesség által elkövetett szökés miatt vizsgálat alatt állanak, büntető bíróságilag üldözöttek, vagy ezért eddig büntető bírósági vizsgálatot vagy fegyelmi fenytést várhatnak, amennyiben más büncselekmény miatt sem büntetés alatt nem állanak, sem ilyen miatt büntető bíróságilag nem üldözöttek, a további bünvizsgálatot és büntetést, — a büntető bíróságilag üldözötteknek és azoknak azonban, a kik büntető bírósági üldözést vagy fegyelmi fenytést várhatnak, csak azon feltétel alatt, ha ezen közkegyelem közzétételétől számítandó egy éven belül az abban való részesítést kérelmezik, s ha már szökevényeknek lettek nyilvánítva, de mint olyanok még nincsenek elítélve, meglévő rendfokozatukról lemondanak. (Legfelsőbb elhatározás 1898. november 20.)

Ő császári és apostoli kir. Felsége 1898. évi december hó 2-ával elengedni mőköztetett, a cs. és kir. közös hadsereg és hadi tengerészet állományába tartozó mindazon egyéneknek, akik a fegyver- (szolgálati) gyakorlatra behívó parancsnak nem engedelmesség miatt, illetőleg az ily parancsnak nem engedelmesség által elkövetett szökés miatt büntetésüket töltik — kivéve, ha egyszersmind más büncselekmény miatt is büntetés alatt állanak, vagy büntető bíróságilag üldözöttek, — büntetésüknek hátralevő részét, ugyszintén a cs. és kir. közös hadsereg és hadi tengerészet állományába tartozó mindazon egyéneknek, kik a fegyver- (szolgálati) gyakorlatra behívó parancsnak nem engedelmesség miatt, illetőleg az ily parancsnak nem engedelmesség által elkövetett szökés miatt vizsgálat alatt állanak, büntető bíróságilag nem üldözöttek, a további bünvizsgálatot és büntetést, a büntető bíróságilag üldözötteknek és azoknak azonban, akik büntető bírósági üldözést várhatnak, csak azon feltétel alatt, hogy ezen közkegyelem közzétételétől számítandó egy éven belül az abban való részesítést kérelmezik s ha már szökevényeknek lettek nyilvánítva, de mint olyanok még nincsenek elítélve, meglévő rendfokozatukról lemondanak. (Legfelsőbb elhatározás 1898. november 20.)

Ennek a legmagasabb közkegyelemnek végrehajtása tekintetében rendelkezem, amint következők:

A magyar korona országaihoz tartozó azon távollevő állításkötelesek irányában, akik a hadiszükség vádjá miatt, a védtörvény 44-ik §-ának 2-ik pontjához és a 45-ik §-ához képest közigazgatási vizsgálat alatt állanak, ez a vizsgálat azonnal beszüntetendő; azok pedig, akik a közkegyelem közhírré tételétől számítandó egy év leforgása alatt elmulasztott állítási kötelezettségük utólagos teljesítése végett jelentkeznek, korosztályuk és számuk szerint utó állítandók. A most közlött közkegyelem a törvényhatóság területén a legtagasabb körben azonban közhírré teendő.

A hadszökés miatt megindított büntető bírói eljárásnak beszüntetése és a már kiszabott bírói büntetéseknek elengedése iránt a m. kir. igazságügyminiszter ur által már megtették, illetőleg Horváth-Szlavonországra néve a horvát bán ur által fognak megtétni; a vizsgálat-hosszabbításnak az illető katonai (honvéd-) parancsnokság által leendő törlése, illetőleg az ebből folyó további tendők iránt pedig a közös hadügyminiszter ur által és általam a kellő intézkedések megtéttettek.

A közkegyelemnek a külföldön lévő cs. és kir. osztrák-magyar képviselői hatóságok által a legelterjedtebb körben leendő közhírré tétele iránt a cs. és kir. közös külügyminiszter utján tették meg a kellő intézkedések.

Budapesten, 1899. január hó 3-én.

FEJÉRVÁRI S. K.,
honvédelmi miniszter.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1899. február 1-től — 7-ig.

Halálozások.

Sorszám.	Az elhunyt neve.	Kora	A halál oka
1	Szűcs József	22 é.	roncs. torokl.
2	Mezner Ignác	2 n.	v. szül. gyeng.
3	Mito Mária	4 é.	agyhártyalob
4	Kanaba Jánosné	37 é.	rák
5	Machil Pál	19 h.	hurutos tüdőb.
6	özv. Futschik Alajosné	76 é.	aggkór
7	Lahki Pálné	80 é.	aggkór
8	Lichy Mária	3 é.	vorheny
9	Ulbrich Eerencz	45 é.	Brighth kór
10	Berzes Ádám.	2 h.	gyomor béhl.
11	Sultz Viktória	3 h.	tüdőlob
12	Tekács Mátyás	58 é.	tüdőgümőkór
13	Licsko János	3 é.	vorheny
14	Schieber János	43 é.	szivszélhűdés

Születések.

Sorszám	A szülők neve.	A gyermek neve	Lakóhejye.
1	Balázs János Kubinszky Anna	fiu	Selmeczbánya
2	Pecznik Ferencz Schauder Mária	leány	"
3	Oravecz József Tekus Anna	leány	"
4	Adamecz János Muszil Zsuzsa	leány	"
5	Vajda János Oberbauer Mária	leány	"
6	Vrabecz András Pivares Paula	leány	Bélabánya
7	Pobeska János Bonis Jozefa	leány	Hodrusbánya
8	Dirnbach Manó Verlik Mária	fiu	"
9	Klement György Vitonszky Anna	fiu	Steffultó
10	Piroha József Benyo Mária	leány	"
11	Vodnák János Spitza Hermin	fiu	"

Házasság.

Sorszám	Az egybekelték nevei	Lakhelye
1	Belák András Varinszky Mária	Rovna
2	Moravcsik Péter Pomfy Emilia	"
3	Figura János Viboch Mária	Hodrusbánya
4	Malis András Czibulya Mária	Steffultó

Üzleti hetiszemle.

1899. évi február hó 2.

Az időjárás a lefolyt héten megváltozott amennyiben a tél csak most állt be. Ködös idő, fagy és száraz hideg váltották fel egymást. Szánut van jó. Ennek következtében változott a piaci tüzel, mert a behozatal egészen megszűnt. A fogyasztók tehát szükségletüket a helybeli kereskedőkönél fedezték. A szerdai szarvasmarhavasár, ugymint a szurómarhavasár is el volt hanyagolva, mert a felhajtás nagyon csekély volt ezért csak azok vettek, a kiknek elkerülhetetlen szükségük volt és jobb árakat fizethettek.

Buza q 9 frt 80 kr. Zab q 7 frt. Széna q 2 frt. 20 kr Kukoricza q 6 frt 20 kr Koleskása sárga q 11 frt Árpa q 7 frt 30 kr Kávé kilója 1.50—2.10 kr Czukor (süveg) 46 kr Czukor (koczká) 48 kr Tojás darabja 3 kr Vaj kilója 80 kr Tehén tőrő kilója 20 kr Juh tőrő kilója 36—40—44 kr Borsó kilója 12 kr Lencse finom kilója 24 kr Bab fehér kilója 8 kr Mák kilója 36 kr Paprika kilója 50 kr Só finom tábla 13 kr. Más jó minőségű liszt $\frac{1}{17.50}$ $\frac{1}{17.10}$ $\frac{1}{16.40}$ $\frac{1}{16.80}$ $\frac{1}{16.4}$ — $\frac{1}{14}$ — $\frac{1}{14}$ — $\frac{1}{10.50}$ Liszt Pesti hengeralmi $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{17.50}$ $\frac{1}{17}$ — $\frac{1}{10.50}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{16}$ Kenyer fehér 14 kr barna 12 kr Petruleum első rendű 22 kr Szalonna kilója 64 kr Disznózsír kilója 64 kr Marhahus kilója 40—48—52 kr Borjúhús kilója 40—48 kr Sertésus kilója 48 kr Juhhús kilója 30—32—36 kr. Krumpli kilója 3 kr.

Idegen forgalom.

Selmeczbányan 1899. évi február 1-től — 7-ig.

Szöllő szálloda.

Bené Károly utazó Bremen, Takáts Elek kereskedő Zülach, Takáts Endre, utazó Bpest, Justus Ernő utazó Lőcse, Uhlirk Titus állatorvos Bpest, Szűcs Illés bánya főmérnök Felső Bánya, Óváry Dezső bírói végrehajtó, Baranya Magocs, Fodor Alfréd utazó Pozsony, Ruzsinyák Ferencz gépész, Budapest. Bojó János cipész Selmecz.

Huugária szálloda.

Levig Ele utazó Bécs, Breier Mór utazó Bpest, Lemberger Simon utazó Bpest, Székely H. utazó Besztercebánya, Róth M. utazó Bécs, Strausz Sámuel utazó. Herz Márk kereskedő, Losonez, Fränkel V. fakereskedő, Besztercebánya, Bakay Péter ev. lelkész, Ocsova, Klein H. utazó Bpest, Theiner Bernhard utazó Bécs, Elenbogen Zsigmond utazó Bécs, Lemesger Károly utazó Bécs, Duhán Emil utazó Bécs, Fried Zsigmond utazó Bécs, Pollák Gyula utazó Bécs, Winkler E. Schrottnian Sándor utazó Bpest, Falk Ottó utazó Debreczen, Koszkoly Zoltán közjegyző Szob, Steiner Jakab utazó Bécs, Goldschmidt Arthur utazó Bpest, Fuzy Kálmán utazó Eger, Szekulla, Nándor utazó Bécs, Keller K. utazó Besztercebánya, Kohn Károly utazó Bécs, Kohn Gyula utazó Bécs, Dittrich V. gyám Bécs, Gfeller G. utazó Bécs, Hantler Tivadár utazó Trieszt, Weisz S. utazó Bpest, Kaufman Ignác utazó Bécs, Deutsch Bernát utazó. Kováts Lajos utazó Besztercebánya, Grünvald J. utazó Bécs, Jolesch H. gyári igazgató Vác, Bauer L. utazó Bécs, Adolf Károly utazó. Guttman L. utazó Bpest.